

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Případy, ve kterých lze mimořádně snížit trest odnětí svobody při stanovení minimální meze

Trest odnětí svobody patří mezi pravidelné druhy trestů a je zároveň trestem nejpřísnějším, kterým může být potrestán každý pachatel trestného činu. Tento druh trestu je totiž obsažen v každé sankci v trestním zákoně. Trest odnětí svobody bývá vymezován jednak horní hranicí, která je uvedena vždy (trestní zákon ve svém ustanovení § 39 obecně stanoví, že trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na patnáct let, přičemž překročit tuto obecnou hranici je možno pouze vy výjimečných a vymezených případech) a v některých případech je trest odnětí svobody vymezen i hranicí dolní (obecné vymezení dolní hranice v trestním zákoně nenalezneme).

Trest odnětí svobody patří mezi pravidelné druhy trestů a je zároveň trestem nejpřísnějším, kterým může být potrestán každý pachatel trestného činu. Tento druh trestu je totiž obsažen v každé sankci v trestním zákoně. Trest odnětí svobody bývá vymezován jednak horní hranicí, která je uvedena vždy (trestní zákon ve svém ustanovení § 39 obecně stanoví, že trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na patnáct let, přičemž překročit tuto obecnou hranici je možno pouze vy výjimečných a vymezených případech) a v některých případech je trest odnětí svobody vymezen i hranicí dolní (obecné vymezení dolní hranice v trestním zákoně nenalezneme). Každá trestní sazba uvedená v trestním zákoně je tak kromě vždy obsažené horní hranice někdy vymezena i dolní hranicí trestní sazby.

V souladu se zásadou humánnosti trestů a se zásadou přiměřenosti trestů i v případě trestu odnětí svobody zákonodárce nevyklučuje možnost, aby po splnění určitých podmínek, došlo k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody. Pokud tedy soud dospěje k názoru, že vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele, by použití trestní sazby odnětí svobody stanovené trestním zákonem bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, a že účelu trestu je možné dosáhnout i trestem, který bude mít kratší trvání, pak soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, jež je stanovaná trestním zákonem.

Další situací, kdy soud může přistoupit ke snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, je případ, že soud odsuzuje pachatele za přípravu k trestnému činu nebo za pokus trestného činu a má vzhledem k povaze a závažnosti přípravy nebo pokusu za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a účel trestu je možno splnit i trestem kratšího trvání.

Na mimořádné snížení trestu odnětí svobody může mít velký vliv i skutečnost, že pachatel významně přispěl k objasnění trestné činnosti spáchané ve prospěch zločinného spolčení nebo napomohl zabránit trestné činnosti, kterou ve prospěch zločinného spolčení jiný připravoval nebo se o ni pokusil. Při odsuzování takového pachatele může soud přihlídnout k jeho spolupráci a trest odnětí svobody snížit pod dolní hranici trestní sazby, a to za podmínky, že vzhledem k možnostem nápravy pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti, má soud za to, že účelu trestu bude dosaženo i trestem kratšího trvání.

Zákonodárce však neumožňuje neomezené snížení dolní hranice trestní sazby a stanovuje minimální mez, pod kterou trest odnětí svobody nelze snížit. Při snižování trestu odnětí svobody nelze uložit trest pod pět let, je-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň dvanáct let, dále nelze uložit trest pod tři léta, je-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň osm let a trest pod jeden

rok, je-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň pět let.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)